

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1923 október hó 10.

Felölős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
200
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság.
Az előfizetés ára: havonta 4000 korona, külföldre 8000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 229. szám.

Stinnes tárgyal

A Ruhr-vidéki passzív ellenállás megszüntetését nyomon követték a tárgyalások, nem ugyan a francia és a német kormányok között, hanem a francia megszálló csapatok főparancsnoka és a német nagyipar képviselői között. Degoutte tábornok vendégül látta Stinnes, Vögler, Wolfot, a német bányatársulatok és a német nehézipar vezető embereit és formális szerződést kötött velük a jövőteli szállításokról, azokról, amelyek elmaradtak és azokról, amelyeket a jövőben kell teljesíteni. Ezek a tárgyalások a kormány háta mögött folytak és bár olyan kombinációk is napvilágot láttak, hogy a bányáipar reprezentánsai a kancellár tudtával és beleegyezésével kötötték meg az egyezményeket a francia katonai hatóság fejeivel, nem tudjuk elképzelni, hogy a német kormány képes lett volna ennyire felokozni a saját presztizsét. Érthető, ha Stresemann irtozik a Canossa-járástól, de bármennyire kegyes szerep egy hatvan millió nemzeti kormányának hajlongani a feltételek diktálásához szokott győztes ellenség előtt, ennek a szerepnek minden megalázó keserűsége sem magyarázhatja meg, hogy a kormány átengedje az egyezkedés és a megállapodás jogát még oly jelentős suly magán-személyeknek olyan kérdésekben, amelyeknek eldöntése az egész nemzetre kihat. Ezért nem lehet hinni az olyan híreknek, amelyek a kormány kezét sejtik Stinnesék elhatározása mögött és sokkal inkább helytálló az a föltevés, hogy Stinnesék a maguk üzleti érdekeinek védelmében járultak Degoutte tábornok elé.

Stinneséknek most el kell viselniük, hogy a kommunisták és a szélső jobboldal vezére, Helfferich, lehazaárulózzák őket és úgy tüntessék föl magatartásukat, hogy vétkesek a birodalom külső és belső biztonsága ellen. Abban percig sem kételkedünk, hogy Poincarének kényelmesebb Stinnesékkal tárgyalni, mint a német kormányval, mert Poincarének csak egyetlen momentum fontos, hogy szénből, vsből, távirópóznából és egyebekből mennél többet kapjon és mennél hamarabb kapjon. A kormánnyal aligha végzett volna olyan könnyen és olyan gyorsan Poincaré, mint Degouttenak sikerült Stinnesszel és társaival. Eddig tehát rendben lenne a dolog. A kormány azonban nem nézheti tétlenül Stinnesék üzleteit, amál

kevéssé, mert a helyzetet maga idézte föl habozó, vesztegélő, elhatározásra képtelen politikájával. A passzív ellenállás után Poincaré ismételtén értésére

adta a német kormánynak, hogy várja a javaslatát. Stresemann még mindig nem juttatta el azokat illetékes helyre.

rozatai a nyilvánosság kizárásával zárt ajtó mögött keletkezzenek és semmiféle jogorvoslatnak ne legyen helye. Ilyen korlátlan és ellenőrzés nélküli hatalommal hatóságokat felruházni nem fér össze az alkotmányosság követelményével.

A javaslat nem hivatott arra, hogy a konszolidáció érdekeinek szolgáljon. Tiltakozik a javaslat minden olyan rendelkezése ellen is, amely törvénytárunkból az utódállamokba áültetve alkalmas arra, hogy ezek az államok a trianoni határon túl élő testvéreink földjükből még könnyebben kiforgathassák. A csatát a földbirtokreformnovella ellen nem egyoldalú birtokosérdekekből kell vinni, hanem a falu népének jól felgöngyölt érdekeiben és az ország nagy gazdasági érdekeiben.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitótán Buday Barna ismertette a közgazdasági szakosztály bírálatát.

A külföldi kölcsönre nincs hatása a kisantanttal folytatandó tárgyalásoknak

Budapest, okt. 9. Egy délután megjelenő lap ma a külföldi kölcsönt tárgyalva azt a megállapítást teszi, hogy *szó sem lehet addig a külföldi kölcsön folyósításáról míg a kisantanttal valamilyen formában, elsősorban kereskedelmi szerződések után gazdasági megvezetőre nem jutottunk.* E híradással szemben illetékes helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak kijelentésére, hogy a *külföldi kölcsön az utódállamokkal folytatandó gazdasági tárgyalások és keresk. szerződések között semmiféle összefüggés nincs.* Teljesen téves és helytelen az a fölfogás, mintha a külföldi kölcsön folyósítása attól függne, hogy azok a gazdasági tárgyalások, amelyek a kisantanttal folyamatba tételük befejezéséhez jutnak-e vagy sem. A megállapodások, amelyek a kisantanttal államaival előreláthatólag létre fognak jönni, lehetnek Magyarországra nézve kedvezőek, esetleg csupán csak elfogadhatók, azonban a *külföldi kölcsönre való befolyásuk teljesen kizárt és épen ezért a kölcsön szempontjából az utódállamokkal folytatandó tárgyalásainkra semmiféle pressziót nem gyakorolhatnak.*

Bethlen tárgyalásai a diplomatákkal

Budapesti tudósítónk jelenti: Bethlen István gróf miniszterelnök ma délelőtt folytatta a budapesti diplomáciai testület tagjaival tegnap megkezdett tárgyalásait. Előbb Castagnetto herceg olasz követ kereste föl a miniszterelnököt, majd Doucet francia követ tett látogatást nála. A két diplomata látogatása között Kállay Tibor pénzügyminisztert fogadta a miniszterelnök és hosszabb ideig tanácskozott vele. A miniszterelnök a kormány más tagjaival is érintkezett de nagyatádi Szabó Istvánnal még nem találkozott, így tehát még nincs informálva pártjának a földreformmal szemben való állásfoglalásáról sem. A csütörtökön délelőtt 10 órára egybehívott párttervezet fog dönteni az egységes párt arról is, hogy a *nemzetgyűlést hétfőn újra elnapolják-e.* Ha pedig ez megtörténik, akkor november 3-án fog összejönni a Ház.

A politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek a vasárnapra egybehívott *szobnoki egységpárti nagygyűlés* elé amelyre Bethlen István miniszterelnök is elutazik. A miniszterelnököt a kormány tagjai közül Nagy Emil, Rakovszky Iván, Vass József és nagyatádi Szabó István miniszterek elkísérik. Azt várják, hogy a miniszterelnök Szolnokon tájékoztatni fogja a közvéleményt a genfi tárgyalásokról, ezenkívül nyilatkozik a belső politikai helyzetről és válaszolni fog a fájvédők támadásairól.

Hadik a novella ellen

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya Hadik János gróf elnöklésével ma délelőtt gyűlést tartott amelyen a földreform-novelláról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Hadik János gróf elnöki megnyitótán élesen bírálta a novella tervezetét.

— A földbirtokreform-novella a re-

torm kérdését az eddiginél fokozottabb mértékben sodorja bele a politika örvényébe, hatványozza az állami beavatkozást, állandósítja a magántulajdon politikai érdekből való megkötését, tág teret nyit a protekcionak és megfosztja az eljárást a biztosítékoktól. Képtelenség egy hatalmi jogkört egy bíróságnak nevezett közgazdasági legfelsőbb hatóság kezébe úgy adni, hogy annak hatá-

Német nagyiparosok szerződéseket kötöttek a megszálló francia hatóságokkal

Helfferich és a kommunisták megbélyegzik a nagyiparosokat

Berlin, okt. 9. A birodalmi gyűlés mai ülésén Greger bajor képviselő a német nemzetiek viharos tetszésnyilvánítása közben megismételte a birodalmi tanácsban tett nyilatkozatát, mely szerint a *bajor kormány nem járulhat hozzá a felhatalmazási törvényhez, azt aggályosnak tartja, mivel a birodalmi kormány kezébe tülmessze menő felhatalmazást ad.*

A birodalmi gyűlés ezután át-tér a *felhatalmazási törvény* második olvasására. A *kommunisták* indítványt terjesztettek elő, hogy a *kormány a rainvidéki nehéz ipar képviselői ellen, akik Degoutte tábornokkal tárgyalnak, a birodalom külső és belső biztonsága ellen irányuló összekövés címén eljárást indítson.*

Helfferich kikelt az ellen hogy *ez es magán-személyek szerződéseket kössenek az ellenséggel.* Indítványozta, hogy a második szakaszt, mely a kormány bizonyos összetételéről intézkedik, töröljék és kijelentette, hogy a valutareform megvalósítására a diktatura a legalkalmasabb eszköz.

Sollmann birodalmi belügyminiszter kérte, hogy a felhatalmazási törvényt a sürgőségre való tekintettel ne utalják előbb bizottsági tárgyalásra. A diktatúráról szó sem lehet a birodalmi kancellár és a miniszterek nem érzik magukat diktátoroknak, hanem az államakarat kifejezőinek.

A belügyminiszter kijelentette, hogy *Stinnes és Vögler* a bányáipari egyesület megbízásából és *tulajdon érdekeik megvédelmezésére való tekintettel tárgyaltak Degoutte tábornokkal.*

A felhatalmazási törvényre vonatkozólag a belügyminiszter a

továbbiakban a következő kijelentést tette:

— Ezzel a törvénnyel és az a hatalommal, amellyel önök minket felruháznak, *utal akarunk törni, hogy átjussunk a szakadékon, tegyék számunkra a partra a vezető utat szabadá.*

Az első szerződés

Páris, okt. 9. A *Matin* jelenti: *Düsseldorfban tegnap aláírták az első szerződést, amely a szén és a koksz szállítására vonatkozik.* — A szerződés mely a francia megszálló hatóság és Wolff Ottó, a *Phoenix*-koncern vezetője között jött létre, a következő rendelkezéseket tartalmazza:

1. A *Phoenix*-bányák csoportja tartozik a francia kormánynak megfizetni a szén-illetéket az utolsó három hónapra azok után a szénmennyiségek után, amelyek még nincsenek leszállítva. Ezzel elejét akarja venni a *Phoenix* piacra vigye a készletét és minden egyes tonnan körülbelül 24 arany márkát takarítson meg. Fizet továbbá a *Phoenix* a francia megszálló hatóságnak 1923. január 14-től szénadót. A jövőtelteli számlára eső szénzállítások ezen illetékek alól mentesek.

2. A *Phoenix Franciaország-nak szénét szállít egy meghatározandó kulcs szerinti arányban, a csoport bányáinak és kohóinak termelési képessége szerint.* A január 10. óta zárlat alá veit robbantó anyag a megszálló hatóságé.

3. A szénzállítás a francia megszálló csapatok és vasut-igazgatóság számára az őket megillető prioritás alapján, minden más szállítás pedig rekvizíciós elismervények ellenében történik.

4. A készletek a tiszta fizetések értéke szerinti felszabadulnak, kivéve azokat a mennyiségeket, amelyeket a szénadószámára Franciaországnak kell juttatni.

5. Ezeknek a feltételeknek teljesítése után a Phoenix-csoport bányáinak jogában áll, hogy termékeiket Németországba juttassa, tetszése szerint meghatározandó áron. Előzetes engedély mellett bizonyos mennyiséget külföldre is exportálhat.

6. Mindezek az eladások és exportok a francia bányai és kohó-bizottság engedélyétől függenek.

Pertinax azt írja az Echo de Parisban, hogy kilátásba helyezték a szerződés aláírása után, hogy ha pontosan eleget tesznek a bányatulajdonosok a feltételeknek, úgy a megszálló hatóságok felszabadítják a katonai parancsnokság alól a bányákat és kohókat és azok a német cégek, amelyek vállalták a szerződéseket, üzemi tőkét kapnak.

Körülbelül nyolc nappal ezelőtt Stinnes és Krupp bányával is ugyanilyen szerződés jött létre. Pertinax szerint Wolff a megegyezést Stresemann előzetes beleegyezése alapján írta alá.

A Temps azt írja, hogy a német nagyiparosok csak azért mutatnak engedékenységet, mert tudják, hogy nemcsak tulajdonuk van veszedelemben, hanem személyes biztonságuk is, mert az ellenállásra buzdított munkásság a kudarc következtében kétségtelenül ellenük fordulna.

A kormány maga akar tárgyalni

Berlin, okt. 9. A német kormány megkérdezte a párisi és brüsszeli kormányokat, hogy hajlandók-e vele a Ruhr-vidéken való munka megindításáról tárgyalni. Németország lépésének indító oka az, hogy a nagyiparosok kezéből ki akarja venni

a tárgyalások tonálát és saját maga akarja azt tovább folytatni. Valószínűnek tartják, hogy a francia és belga kormányok inkább a nagyiparosokkal való tárgyalás mellett döntenek.

Hilferding Stresemann ellen

Berlin, okt. 9. Hilferding volt birodalmi pénzügyminiszter a szociáldemokrata párt berlini kerületi pártgyűlésén tegnap élesen kikelt Stresemann kancellár ellen, mert szerinte meghátrált a jobboldali tuzók előtt, akik mesterségesen idézték elő a kormányváltást, mert megszemélt tervek voltak. Katonai diktatúrát akartak létesíteni a bajorországi mintára, a legaprólékosabb részletekig kidolgozták tervüket, egy vaskezü tábornokot szemeltek ki és attól sem riadtak vissza, hogy lekapcsolják a Rajna-tartományt és a Ruhr-területet, ha ennek fejében az antant támogatását sikerült volna kinyerniük.

A tegnapi pártgyűlésen egyébként megmutatkozott, hogy a szociálista táborban a szélsőséges elemek, a régebbi független szocialisták kezdenek felülkerekedni.

Henderson szívvallásra hívta fel a brit kormányt

London, okt. 9. Henderson munkásszévér tegnap esti beszédében felszólította a kormányt, hogy haladéktalanul és félre nem érhető módon nyilatkozzék a ruhr-vidéki új helyzettel szemben elfoglalt magatartásáról. A jelenlegi pillanat nem alkalmas az időpazarlásra. A kormánynak ragaszkodni kell ahhoz, hogy Németországnak is legyen joga a tárgyalásokon való részvételre, ugyancsak ki kell jelenteni a kormánynak azt, hogy ellene van bármiféle német terület anektálásának.

Lengyelország Berlin ellen katonai akcióra készül

Páris, okt. 9. Noha Varsóból állandóan cáfolják, jól informált francia körök úgy tudják, hogy Lengyelország az esetben, ha Németországban forradalom törne ki, megszállná Sziléziát és Lianzigot és katonailag előnyomulna Berlin ellen. Ilyen katonai akció keresztülvitelére a tervezet már régen kész van, nehézséget csupán az okoz a lengyel kormánynak, hogy vajjon Szovjetország tényleg néző-e egy lengyel katonai akción.

Az iparosok adják össze a 140 milliót az iparostanonciskola kibővítésére

Csurka igazgató 10 millióval megkezdte a gyűjtést

A debreceni ipariskola, amely a háború előtt első ipariskolája volt az országnak berendezés és tanítási eredmény szempontjából, most nagy nehézségekkel küzd. Az állam nem ad megfelelő támogatást a város pedig egymaga nem képes viselni az iskola fenntartásával járó roppant terheket. Az iskolának sohasem volt annyi növendéke, mint a jelen tanévben: 117 osztályban 2512 tanuló van; az oktatók azonban csak 8 rendszeres és 22 óráadó tanár látja el. Ez a csekély számú tanerő úgy megvan terhelve, hogy csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudja végezni munkáját, ám a tanárok fizetése egyáltalában nincs arányban a munkájukkal, sőt az óráadók ezidőszámtalán semmit sem kapnak, mert az iparoktatási főigazgatóság még maig sem

állapította meg az óradíjakat, az iskola felügyelő bizottsága pedig csupán elvben biztosította, hogy annyi óradíjat ad nekik, amennyit a kormány meg fog állapítani. Ha az óradíj tanároknak nem volna olyan nem odaadás, a tanítás már régen megakadt volna.

Másik baja az iskolának a tanerők hiánya. Az ipariskolai felügyelő bizottság új tanári állás szervezését határozta el, abban a reményben, hogy azok fenntartási költségeihez az állam is hozzájárul és ilyen értelmű felterjesztést intéztek a közoktatási ügyi kormányhoz. Pár nappal ezelőtt, mikor már a tanítás javában folyt, megérkezett a miniszter leirata, melyben értesíti a felügyelő bizottságot, hogy megengedi az új tanári állások szervezését de fizessék a tanerőket a

város, ő nem járul a költségekhez. A felügyelő bizottság egyik legutóbb tartott ülésén belátva a tanerő-szaporítás szükségességét, kimondta, hogy a minisztérium álláspontja ellenére is megválasztja az öt új tanárt és kéri a várost hogy a fizetés kérdésének elintézéséig előlegezze az új tanárok részére az államszolgálatot.

Még a tanerők problémájának megoldásánál is sürgetőbb az iskola kibővítése. A 117 osztályt 12 teremben helyezik el oly módon, hogy reggeltől estig — egy órai szünettel — folytonos tanítást vezetnek be, több osztálynak pedig a Pacsirta-utcai református elemi iskolában szorítottak helyet. Fokozza a bajokat az a körülmény, hogy a növendékek száma az egész iskolai évben folytonosan növekedik, mert a tanév közben is állandóan történnek beiratkozások, mivel a mesterek tanév közben is szegődteinek új tanulókat. Ilyen rendszer mellett aztán a tanterv sem lehet szilárd és az utonnan megnyíló osztályok sok nehézséget okoznak az iskola adminisztrációjában. Az ipartörvény itt hiányos, mert nem szabja meg a tanonc-szerződés idejét.

Az ipariskola kibővítésének tervével már 1914-ben foglalkoztak, mert már akkor is nagyon aktuális volt. Csurka István az ipariskola irodahatálatlan, önzenel munkássága igazgatója, 1914-ben tervet készített, a mely szerint az ipariskolát kiegészítették volna a Csapó-utca és a Csapó-utcai frontján három emeletet lett volna. A tervet elfogadták és az építéshez a minisztérium hozzá is járult. A terv szerint 200 tanonc számára modern internátust építettek volna. A tanonc-internátus terve megnyerte a minisztérium tetszését és kimondta, hogy az állam költségen még egy 100 tanonc befogadására való internátust épít és tíz évre évi 10 000 korona segélyt szavazott meg az ipariskolának. Közvetlenül az építkezés megkezdése előtt kitört a háború és a városi tanács levette az ügyet napirendről. Ez év elején ismét felmerült az ipariskola kibővítésének terve és abban állapodtak meg, hogy eltekintenek a nagyobb szabású építkezéstől és csak egy emeletet emelnek az ipariskolára. Az év elején az összes költség 43 millió korona lett volna. A városi tanács a múlt hónapban foglalkozott az ipariskola kibővítésének tervével és kimondta, hogy bár belátja annak szükségességét, de a jelenlegi nehéz viszonyok közt a most már 140 millióba kerülő építkezést sem hajlandó végre.

Csurka István igazgató azonban a városi tanács elutasító határozata ellenére is végre akarja hajtani az ipariskola kibővítésének tervét és társadalmi gyűjtést kezdeményez az építkezés költségeinek lefedezésére. Fel

szert. Ennek a jó véleményeknek egyébként elősegítője volt, akkor már ismeretve költő-barátja: Ady Endre is, aki hívta is a fővárosba. De Sipo Béla lelkiállapota sokban hasonlatos volt a Hamletéhez. Egyik pillanatban nagy akarások, merész tervek fűtődtek lelkét, a másik pillanatban már elernyed, halogatóvá lett. Nem a lusták „majd holnap, majd máskor” halogatása volt ez, hanem az önmagával meghasonlott, beteg lélek neurastheniás bölcsekedése, hogy vajjon érdemes-e lépéseket tenni előre, vagy maradjon minden úgy, ahogy van.

Nagyon fiatalon öregedett meg Sipo Béla s éleze tavaszán költözött lelkébe a busongó rezignáció. Azt hitte, gyógyíthatatlan betegséget kapott, — épen úgy, mint nagyvenűt kebelbarátja: Ady. Ez kedvenlennitette el először, majd szabadulni akarván a kínzó gondolatoktól, borba fojtotta bánatát.

Azt hiszem, Murger mondja valahol, hogy igazi bohém az, aki minden alkalmas megragad arra, hogy önmaga ellen minél több vétket kövessen el. Hát ilyen értelmezés mellett Sipo Bélánál aligha volt a föld hátán nagyobb bohém.

Sipo Béla nem is a holnapra nem gondolt, de egyik órában elfeledkezett a rá következő óranegyedről is, nem a mánap élt, hanem a jelen percek. Mikor meghalt, tűnt ki, hogy mennyire nem volt semmije sem. Egy kopot felöltön, — amit télikabátnak csak a legjobb akarat mellett lehetett elnevezni, — igazán nem volt a szekrényében más. Fehérneműje sem. A fürdőben váltott fehérműt. A szerkesztőségi szekrény fiókja tele volt vadonatúj, egyszer használt gallérokkal és kézelőkkel, amelyeket soha ki

nem mosatott. Ugy hozatott fehérműt magának a divatkereskedésből s amint testén érezte az új alsóruhát, örökre elfeledkezett a levetettekről. 20 krajcár volt egy gallér, 55 egy pár kékzől, ezért, — úgy gondolta —, nem érdemes mosónékkal tárgyalni. Egyéb fehérműtjét eltétette a fürdőszobájával, de sohasem kérte számon. Egyszerűen odaaiándékozta nekik, úgy hallgatólágoosan.

Ilyen „váltogazdaság” és gazdálkodás mellett nem lehet csodálkozni, hogy sohasem volt pénze. Alig volt debreczeni hírlapíró, aki annyit zaklatta volna előlegért a kiadóját, mint Sipo.

A társaságokban, mint nagyon szellemes, modernül és cinikusan ötletes embert nagyon szerették és napról-napra vendégül hívták valamely mulatózó kompániába. Ez is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a komoly munkától szép tehetsége elvonassék.

Utóbbi mikor nem jól érezte magát, már, csak néhány vele egy véleményen levő újságíró- és színészbarátja társaságában, nem foglalta el mindenki meghívását, hanem maga akart mulatni. Rangosan, urasan!... De persze a mámor pillanatában már nem számolt a pénztárcájával s ilyenkor rendszerint arra ébredt valamely obskurus helyen, hogy mincs egyetlen fillérje sem, ellenben — fünek-fának, még a kis kutyának is ételt-italt rendelvén, öntudatlan jó kedvében. — jelentékeny summával tartozik. Ilyenkor a zsebnotezéből kitépett lapon néhány sort ír valamelyik jó barátjának, így számtalanszor Zilahy Gyula színikigazgatónak, hogy „vált-sák ki” szorult helyzetéből. A jó barát a legtöbb esetben küldte a

pénzt és Béla fizetett, urasan szórva a borraivalót.

Megtorént azonban, hogy a küldőnek nem talála a címzettet — például Zilahy Gyula váratlanul Budapestre utazott, — ilyenkor azután a kiadónak kellett soron kívüli „előlegekkel” kiváltani. Egyszer a Debreceni Független Újság épen ünnepi száma készült, mikor Sipo Béla egyik kisebb szállodában ragadt, holmi ki nem egyenlített számlákkal kapcsolatos körülmények miatt. Ekkor már, — mint Sipo maga mondani szokta, — az emberi kor legvégső határáig be volt a járandósága előlegekkel táblázva. A lap egyik munkatársa járt közbe a kiadónál, hogy Sipo kiszabaduljon szorongatott helyzetéből s hogy a nyomda idejében kézírásához juthasson. De irt is ilyen esetekben pompás vezércikkeket, önálló, modern lélekzetű riportokat és ami csak a lapnak kellett.

Hosszu éveken keresztül ő írta a „Dongó” élelapp legsikertelenebb humoros cikkeit, kifigurázva, — persze névtelenül — közéleti nagyságaink legbőbbjét. (Hei, ha sejtették volna az illetők, mikor másnap komoly városi ügyekben velők tárgyal, hogy ő az a „Dongó”, amelyiknek olyan éles a füllankja?)

Legutóljára a debreczeni Esti Hírlapot szerkesztette, melynek alapításából ő is részt követelt, bár az úgynevezett „előmunkálatok”-ból igyekezett kivonni becses személyiségét. Nagy sikere volt ama cikkeivel, amelyek a legnagyobb ambícióval és gondossággal írt a Debreceni Független Újságba, Weszprémi megyei tisztviselő elhunytá alkalmából. A hírfuszban elhunyt fiatalember halála élénk feltűntetést keltett, mert Weszpré-

Debreceni újságírók

XXVII.

Sipos Béla

Ady Endrével együtt iratkoztak be debreczeni jogászoknak s együtt kerütek el mind sürribben az „Alma Mater” öreg épületét, hogy amálgyakrabban keressék fel a debreceni napilapok szerkesztőségi helyiségeit.

1898-ban Sipo Béla már élénk hírlapírói működést fejt ki a nemsokára rendszer munkatársa lesz, — havi 30 forintnyi fizetéssel — a „Debreczeni”-nek, melyet, mint főszerkesztő, dr. Benedek János jegyez.

Mig Ady Endre verseket s novellákat ír, Sipo Béla cikkeket gyárt, sokszor nagyon komoly napikérdésekről, fiatalaságához mérten meglepően éles júciceummal, ezenkívül könyv bírálatakat, nem ritkán egész tárcákat kitévő terjedelműeket.

Ebből az időből van egy levelem, melyben dr. Benedek János nagyon dicséri a „két fiút”, annak a nézetének adva kifejezést, hogy megfelelő hivatásos, képzett szerkesztő vezérése alatt kitévő lapot lehetne velük produkálni.

Sipo Béla zseniálisnak mondható érzékkel bír az újságírásról. Kiforrott stílusa, fiatalaságát megtagadó szinte túlérett filozófiája, bár felületesen megválasztott könyvek szűlte olvasottsága, nagy segítségére voltak abban, hogy már néhány hónapos működésével felbressze maga és utasai iránt az érdeklődést. Múltán pedig a nagyváradi „Szabadság”-nál is tovább fejlesztette zurnalisztikai készségeit, mint hírlapíró nemcsak a vidéken, de a fővárosban is íshírre tett

akárja szólított, hogy adják ki az építkezéshez Csaruka igazgató millió koronát, a gyűjtést dr. Jósipánál folytatott elbírásban megkezdte.

B I a sárospatai

Sárospataki lós kormányzó örökös Sárospatai részvételt az új lóhadnagyot kébe.

A pályaudv. főszoabíró úr aki megköszöntést, a tanított el, amely termében nagyság előtt megkezdte.

Vitéz Heves megyei vitézi Miklós érdemnégy harctéri köellességet, a Vitéz báró N. parancsnok b. z. átadta Bá. birtokot, amely a megszentelt. Az ünnepségre vitéz köszönőszavakat zá.

A diszközg. zó rövid látograczt Lajos rosapatki j. sere indult. Janka Károly és a főiskolai és üdvözölte, légium díszte. tanártestület. Marton János dott üdvözöl.

A kormány légium könyvtárának ságot mutatt kormányzóna vet.

Oros uri galléri Frank

my prototyp. vezéréknél ság ellen. A madr hírlapí maga szlntis liberális el. tával igazán közhangulat. győzedelmes — a cikkeket másolták me séggel, tehát lalban kifejt. önálló tanul. ben.

Sipost — egészen fel. kilátásba he. csőség s ter. nak, de ne. rályndó” ká. dolgozott is. rény írja r. könyv bevé. értékes miv. nézőpontokl. természetes. hangosak le. Sipo a m. r. hangulat. mány továb. álmodta, b. köszöntökb. szét.

A könyv. után minde. (rni) s köve. meg soha. desének ne. mint az al. látott oko. cikkei. — Édes neki minde.

akaria szőlőit Debrecen iparosait, hogy adják kölcsön a városnak az építkezéshez szükséges összegeket. Csarka igazgató a maga részéről tíz millió koronával hajlandó hozzájárulni a gyűjtéshez. Hadházy Zsigmond dr. jóspárral már megbeszéléseket is folytatott ebben a kérdésben és a főispán megígérte támogatását.

B kormányzó a sárospataki vitéz-avatáson

Sárospatakról jelentik: Horthy Miklós kormányzó október 9-én reggel 8 órakor Sárospatakra érkezett, ahol résztvett azon az ünnepségen, melyen vitéz Bárczy Miklós rokkant főhadnagyot iktatták be vitézi telkébe.

A pályaudvarin gróf Hoyos Viktor főszolgabíró üdvözölte a kormányzót, aki megköszönte a szíves fogadtatást, a tanítóképző intézetbe látogatást, amelynek felkészített tornatermében nagyszámú ünneplő közönség előtt megkezdődött a díszközgyűlés.

Vitéz Hevesi Zoltán ezredes, a vármegyei vitézi szék kapitánya Bárczy Miklós érdemeit méltatta, aki mind a négy harcúterén hősiessé teltteljesítette kötelességét, amíg meg nem rokkant. Vitéz báró Nagy Pál honvédségi főparancsnok beszéde után a kormányzó átadta Bárczy Miklósnak a földbírtokot, amennyiben átvittatta neki a megszentelt és megáldott fogókat. Az ünnepséget az utonnan felavatott vitéz köszönő szavai, énekszámok és szavalatok zárták be.

A díszközgyűlés után a kormányzó rövid látogatást tett Windischgrätz Lajos hercegnél, azután a sárospataki jogakadémia megtekintésére indult. A kollégium bejáratánál Janka Károly nemzetgyűlési képviselő és a főiskolai lelkeszövegmondó fogadta és üdvözölte, majd felvezette a kollégium dísztermébe, ahol a kollégium tanártestülete és az ifjúság nevében Marton János akadémiai tanár mondott üdvözlő beszédet.

A kormányzó megtekintette a kollégium könyvtárát, ahol a főiskola könyvtárának legnevezetesebb ritkaságait mutatták meg. Bemutatták a kormányzónak a főiskolai anyakönyvet.

Oktober 18-án lesz a polgármesterválasztás

A Debrecen város polgármesteri székének betöltésére kiírt pályázat határideje szeptember 12 órakor jár le s minden valószínűség szerint csak az utolsó órában tűnik ki, hogy kik aspirálnak a polgármesteri állásra, mert eddig nem érkezett be egyetlen pályázat sem.

A polgármesterválasztó közgyűlés dátumát most állapították meg, még pedig október 18-ikában, a jövő hét csütörtökében s így alig több, mint egy hét választ el már csak attól, hogy Debrecen élén három esztendő szünet után végre ismét valóságos polgármester álljon.

Az agitációs mozgalom egyébként teljes erővel folyik az eddig egészen biztosra vehető pályázói két polgármesterjelölt, dr. Magoss György tiszti főügyész

és Csóka Sámuel polgármester-helyettes-főjegyző párthívei között; tegnap mindkét irakció értekezletet tartott és aláírási ívet is köröznek a törvényhatósági bizottság tagjai között.

Az előlekekből itélve nem valószínű, hogy dr. Magoss György és Csóka Sámuelen kívül más pályázó is reménykedik abban, hogy a szabad királyi város élére kerüljön s ezek az outsidersok előreláthatólag be sem adják a pályázatot, úgy hogy az október 18-iki közgyűlésen a jelölő bizottság csak a dr. Magoss György és a Csóka Sámuel nevét terjeszti a törvényhatósági bizottság tagjai elé, hogy közülök Debrecen városnak polgármestert válasszanak.

Zanella kérte Fiuménak a népszövetségbe való felvételét

Fiume, okt. 9. A Zanella-kormány Fiume államnak a népszövetségbe való felvételét kérte. Az érdekes beadvány többek közt ezeket mondja:

A Mária Terézia-féle híres diploma amellyel Fiumét a magyaroknak a „trónja bős védelmezőinek” ajánlódta, valamint több magyar törvény olyan törvényhozási és kormányzati kívánságot biztosított Fiumének, amilyemmel egy magyar város vagy törvényhatóság sem rendelkezik. Olaszország nem adta meg Fiumének állami jellegű hanem azt csak elismerte és megerősítette. Fiume állam tehát valóban létezik s mint ilyen kéri a népszövetség kötelékébe való felvételét. Fiume államnak megvan az örendelkezési joga is, amelyet egy Olaszország, mint Jugoszlávia ismételtelen elismert.

A Fiumében előfordult erőszakoskodásokért Zanella Olaszországot teszi felelőssé kéri, hogy a népszövetség rendelje el először hogy Olaszország hatádektalanul adja vissza Fiume államnak a jogtalanul elvett kikötőt és vasutat; másodsor: az olasz katonák és más fegyveres alakulatok irtásáért ki Fiumét és bizottságát a lakosságát, hogy a fiumei kormány és kormányzógyűlés visszatérhessen és zavartalanul folytathassa munkálkodását; harmadsor: történiék biztosítás aziránt, hogy az állam jogai és szuverenitása a rapalloi szerződés értelmében minden ellenőrzés nélkül mindenkor tiszteletben tartassanak.

Mindezeket az okmányokat Zanella Richard mint Fiume állam jeje írta alá.

Fiume most és amikor magyar volt. London okt. 9. A Morning Post G. A. Plunkett dandártábornok tollából cikket közöl a fiumei kérdés megoldásáról. A cikk rámutat arra, hogy a természet végrelegesen eldöntötte Fiume sorsát, még mielőtt a békeszerződés bőfelsei megpillantották volna a napvilágot. A békeszerződésben figyelmen kívül hagyták a legfontosabb tényezőket és szétvágták az összeköttetést a kikötő és a mögöttes terület között, amelynek szolgálatában állott.

Fiume egykor virágzó kikötője volt Magyarországnak, 50 ezer lakossal. Kiváló dokkokkal és hajóktól hem-

zsegő kikötői berendezésekkel szerte elsőrangú vasuti összeköttetésekkel és dus áruaktákkal. Mindez a kiváló magyar igazgatásnak volt köszönhető.

Fiume most élettelen, ájult város, amelynek kikötőjébe nem fut be hajó és amelynek vasuti állomását nem hagyja el vonat. Nem volna-e bölcsesebb ha megengednék, hogy ez a kikötő tíz évi elzárttság után felvegye normális összeköttetéseit. E probléma célszerű megoldása egyformán érdeke Olaszországnak Jugoszláviának és Magyarországnak.

Plunkett tábornok esetlegi benyomásait, amelyeket 1913-ban fiumei látogatása alkalmával szerzett. Akkoriban lenyűgözte ennek az elragadó városnak élénk kereskedelmi tevékenysége. A kikötőben nyüzsgött a sok megrakott hajó, a raktárak mindenféle áruval voltak tölve, az ország belsejével élénk vasuti összeköttetést tartott fenn. Magyarországot kivétel nélkül, a horvát élelmiszereknek és a boszniai tának kereskedelmi kikötője volt.

Amikor aztán 1919-ben újból Fiumében járt a tábornok láthatta, hogy békében a nemzeti érdekek konfliktusa nagyobb pusztulást okozhat, mint a háborús hadműveletek. A vasuti összeköttetést megszüntették, a mólók szünetelőben, a szállóban alig néhány utas lézeng. Fájdalmasan mutattak át a szemben fekvő Abbaziára, amely békeidőben kedvence kirándulóhely volt a fiumieknek. Most négy hétre van szükség hogy utlevelet szerezhessenek oda. A kikötő funkcióját teljesen megszüntették és így nincs Fiumének létfogóultsága.

A cikk ezután foglalkozik azzal a tervvel, hogy Fiumét Jugoszlávia és Olaszország között felosztják. Kijelenti, hogy egy ilyen drasztikus operáció eredménye igen kétséges volna, tekintve, hogy a város a part hosszúságában terül el. Ez az eljárás hasonlítana ahhoz mintha egy angol kikötőt kétfelé vágnának és a tenger felé eső részét a többi résztől elzárják. Talán maga az áldozat is tiltakozna ez ellen az operáció ellen, kifejtve, hogy egészséges, életképes organizmus, amely a magyar államban erőteljes és hasznos tevékenységet fejtett ki amit észszerű körülmények között továbbra is meg tud tenni.

A cikk végül azt a megoldást ajánlja, hogy Fiumét pártatlan nemzetközi bizottság igazgassa a népszövetség felügyelete alatt.

A semlegesek nyerték meg a világháborút

Az újjáépítési politika csódjé

Angol és svéd nyelven egyszerre jelent meg néhány nap előtt Kjelmer Key, az ismert svéd közgazdasági író könyve, amely már magával a címmel is feltűnést keltett. „A rekonstrukciós politika csódjé és a kivándorlási politika” a teljes címe a könyvnek, amely Európa rekonstrukciójának problémáját egybeforrasztja a kivándorlás ügyével.

Hjelmer Key abból a szempontból indul ki, hogy

az európai rekonstrukciós politika csódjé utott és semmiféle nemzetközi vagy belső kölcsönökkel a régi állapotok vissza nem állíthatók.

Németország, akárhogyan végződjék is Franciaországgal való viszálya, azt a helyzet, amelyre 1914-ig ipar és kereskedelem terén betöltött, többé nem foglalhatja el, mert piacainak legnagyobb részét végérvényesen elvesztette. Nem a franciák vagy az angolok és nem Amerika hódították el a piacokat, hanem azok egyszerűen elveszték minden ország számára és épen ezért nyitott kaput döngöttek a franciák is, amikor Németország ipari versenyképességét megtörni akarják.

Key ezt a megállapítást a következőképpen indokolja:

A semleges államok a háború alatt hamarosan rájöttek, hogy alkalom kínálkozik hazai ipart és gyáripart teremteni és saját hajóikkal és saját számlájukra kezdték meg a tengerentúli termények és anyagok szállítását, amelyeket addig német, angol vagy francia exportőrök utján szereztek be. Ezáltal a semleges államok nemcsak könnyen nélkülözték a külföldi behozatalt, de hadifelszerelésekben és anyagokban szállítói lettek a háborút viselő országoknak.

Amikor a háború véget ért és megszűntek a háborús szállítások, a semleges országok gyárát a béke

szolgálatába szegődtek és ma a normális életszükségletek számára dolgoznak.

Amde a háborús országok ipara is fejlődött a háború alatt és a legkisebb balkánállamban is nagy gyárak állnak a gyilkolás szolgálatában. A háború után ezek gyárak is a béke szolgálatába szegődtek és ma gazdasági gépeket, szerszámokat, konzerveket, edényeket és hasonló hasznos tárgyakat gyártanak.

Szóval a gyáripar az egész világon fejlődött és ma már a semleges államok megközelítően sem szorulnak akkora behozatalra, mint egykor, de a többi ország szükséglete is lényegesen összehasonlítható. És a fejlődő iparukat védő országok ezeken felül magas vámokkal és behozatali tilalmakkal védekeznek a külföldi ipar terhditása ellen.

Önkénytelenül is felmerül tehát a kérdés, hol akarja Németország reneteg gyártmányait elhelyezni, amit 70 milliónyi lakosa és nagyserű felkészültsége produkálni képes. Keserű csalódás vár e téren Németországra és előre nem láthatóak a fejlemények, amelyek a nétlenségre kárthatott nemzet sorsában beállhatnak.

Ez persze nemcsak a legyőzött Németországra nézve áll, hanem Angliára is, amely Németországnak a világvérsenyből való erőszakos kikapcsolása után sem képes gyártmányait elhelyezni és Angliában ma egymillió munkanélküli veszélyeztetni a köznyugalmat.

Franciaország, amíg a feldúlt országreszek újjáépítésénél foglalkoztatni képes munkástömegeit és amíg a megszállással százezreket von el a produktív munkától, nem érzi az ipari túltengést, később azonban annál fokozottabban mutatkozik majd ennek hatása. És ez áll többé-kevésbé minden európai országra, sőt az Egye-

Oroszlánjegyü

uri fehérneműk, gallérok és kszelők Frank Imrénél, Plac-utca 43.

my prototipusa volt a mai „ébredő” vezéreknek s könyvet is írt a zsidóság ellen. A halála alkalmából támadt hírlapi polemikában Sipos Béla a maga színtiszta, önzetlenül ártérett liberális elveivel, pompás cikksorozattal igazán fölényesen uralkodott a közhangulatokon s minden vonalon győzedelmeskedett. Ekkor jóbarátai — a cikkek hatása alatt — azt tanácsolták neki, hogy a hírlapi tömöréssel, tehát csak nagyobb körvonalakban kifejtett érveléseit dolgozza ki önálló tanulmányának s adja ki könyvben.

Sipos — talán életében utoljára — egészen felvillanyozta a siker s a kilátásba helyezett nagyobb hír és dícsőség s nekiült a könyv megírásának, de természetesen az „Angol királyi” kávéházban. Néhány este dolgozott is derekasan s e sorok szerény írója még élénken emlékszik a könyv bevezető fejezeteinek igazán értékes mivoltára, magasabb irodalmi nézőpontokból bírálva azokat. De természetesen úgy a kévfél felé már hangosak lettek a cávéház helyiségei. Sipos a mindennapos „ünneplés” forró hangulatai közt a tervezett tanulmány további fejezeteit csak úgy elálmodta, borgözös toasztokan, pohárköszöntőkben fröcsködté, forgácsolta szét.

A könyv sohase íródott meg (míután minden könyvet meg is kell írni) s következképpen nem is jelent meg soha. Így Sipos Béla írói működésének nem maradt egyéb nyoma, mint az akkori lapokban napvilágot látott okos, művelt lélekre valló cikkei.

— Édes öregem! — mondta, (mert neki mindenki édes örege volt, akár

fiatal, akár vén emberrel ült is egy asztalnál) — a mámor első óráiban, az én egész életem egy töredék úgy is, hadd maradjon csak ez a munkám is.

Nem sok idő múlva egy vidéki mulatságon meghált. A dorobézől társaság szánkán szállította be Debreczenbe a súlyosan megbetegedett Sipos Bélat.

Ami régi világban, minden bohémeknek nem is házi, de udvari orvosa, az ő szövevényes lelkiüknek megértő gyógyítója: dr. Grósz Pál már az első napos vizsgálat után sem titkolta Sipos jóbarátai előtt, hogy a beteg aligha lából ki a nagyon veszedelmes tüdőgyulladásból. Az alkohollal átított, legyengült szervezet nem bír győzedelmeskedni a gyilkos kóron. Magas lázában örföngeni kezdett s ápolónője formálisan megijesztvén az által hogy kinyitott az ágyból, magára hagyatottan szívszélhűdést kapott.

Zilahy Gyula, a nemeslelkű, bohémtermészeti szimálgató, Sipos jóbarátja, temettette el nagy pompával. A debreczeni írók, hírlapírók, igazán fejedelmi temetést rendeztek az elhunyt kártárs számára. Színházi és cigányzenekaroktól kezdve egész a számtalan emlékbeszédékig mindent elkövettek, hogy amilyen tragikus és vigasztalan volt a Sipos Béla élete, olyan vigaszt és részvétet kifejező legyen a bucsuztatása.

Sipos a mi legjobbiaink sorából való volt. Talán más életkörülmények között: fényes íróvá várt volna rá, de legalább is megérdemelt békés nyugalmat az életben is. Így csak a halálában érthette el azt, amire egyébként életében ugysem vágyott.

Szv Z.

sült államokra is és ott egyelőre bevándorlás mellett gátolták a munkásság szaporodását.

Es ezen a már nem is lebecsülendő megelégedés mellett nem segíthet szemmelé költésén, vagy más rekonstrukción ölet.

Európa túlnépesedett. Sokkal többet produkál ipara mint amennyit elhasználni tud és viszont élelmézésére sokkal több kell mint amennyit termelni képes. Európa külkereskedelmi mérlege passzív és nem is javulhat.

Ilyen körülmények között — és utat a szerző a kivándorlás kérdé-ére. — önként adódik, hogy Európának meg kell szabadulni népeltől és az európai országok kormányainak együttesen kell a kivándorlás kérdését megoldani.

Dél-Amerikának és Afrikának egyes részeit átánja, amelyek érhajlat, a talaj termőképessége és erdőségek szempontjából megfelelnek a közép-európai ember igényeinek és munkabírásának. Ilyen úton Európa nemcsak fölösleges népömegeitől szabadul meg, de piacot teremtené gyarmatainak és ezáltal a biztonságos élelmiszerkészletének pótlását.

Ez volna az érdekes könyv rövid foglalata. A fejtegetések első része mindenestre érdekelt, de az ajánlott megoldási mód: a kivándorlás, épen nem mondható megfelelő orvoszer- nek.

HIREK

Megszűnt a sárospataki jogakadémia

Miskolcra jelentik: A sárospataki református jogakadémia sorsa eldőlt, a tiszánmenti református egyházkerület őszi közgyűlése melyet most tartottak meg dr. Révész Kálmán püspök és Dókus Ernő főgondnok elnöklété alatt, kimondotta, hogy a jogakadémiát egyelőre szűkítik.

Az akadémiára mindössze hét hallgató iratkozott be s a beiratkozottakon kívül Sátorajai helyből 17 joghallgató azt kérte, hogy az előadásokat délután tartásuk meg. A tanári kar a kérelmet elutasította, amint hogy általában a jogi kar nem nagyon buzgólkodott az akadémia fenntartása érdekében s így azután az igazgatótanács is már bevezett tények elé állította a kerületet.

A gőmöröki a miskolci evangélikus jogakadémiával akart egyesíteni a sárospataki jogakadémiát, ez a javaslat azonban nem talált visszhangra s így az egyházkerületi közgyűlés kimondta, hogy a jogakadémiát megszünteti, abban a reményben, hogy jön jobb idő s jönnek szerencsésebb utódok, akik rövid idő múlva újabb meg fogják nyitni a sárospataki jogakadémiát.

Az időjárás. A meteorológiai intézet jelent: Hazánkban ismét mindenfélé volt eső, az eső méretei azonban a legtöbb helyen nem haladták meg a 10 mm-t. A hőmérséklet kissé emelkedett. Prognózis: Változókéony és helyenként esős idő várható lényeges hőváltozás nélkül.

Kinevezés. A Frankurá Biztosító Társaság debreceni igazgatóságát átszervezte és annak vezetésével Csabai Artúr és Becksó József vezérigazgatókat bízta meg.

Válságban az ipartestületek országos szövetsége. Az ipartestületek országos szövetsége megkeresést intézett az ország ipartestületeihez, így a debrecenihez is, hogy kezdeményezzen az iparosok közti gyűlést, a szövetség felszámolására. A szövetség nehéz helyzetbe került, ha az ipartestületek nagyobb összegű segítséget nem adnak, kénytelen lesz beszüntetni működését. A debreceni ipartestület előlárósága a hét végén tartandó ülésén tárgyalja az országos szövetség kérését.

Bomba a Berlini tözsdén. Berlinből jelentik: Mint a Wossische Zeitung értesül, néhány nap előtt a berlini árutözsdén bombát találtak, amelynek gyújtósínorja azonban még mielőtt a mérlegeltős gyenge robbanóanyag felrobbant volna, elégett. Még nem állapították meg, hogy a tözsdén — ellenben — merénylőkísérletről van-e szó.

A debreceni kereskedők és iparosok a vagyondó revízióját követelik

A debreceni ipari és kereskedelmi képviselők, a Kereskedő Társulat, a Baross Szövetség és az OMKE, kiküldöttel ma délután Békés Lajos kereskedő társulati alelnök elnöklétével szűkebbkörű értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy csütörtökön délután 6 órakor a Kereskedő Társulat díszteremben Debrecen kereskedői és iparos társadalmának bevonásával nagygyűlést tartanak.

A nagygyűlésen a kereskedők és iparosok azokat a sérelmeket teszik szóvá, amelyek őket az adózásnál érik és követelik jogjuk az 1920-21. évi jövedelem és vagyondó revízióját és az 1922-23. évi adó behízelésének elhalasztását.

Szóba kerül a nagygyűlésen a deviza-ellátás rendszerének megreformálása is, mert a de-

vizaellátás jelenlegi bajai a leg súlyosabban érintik az ipart és kereskedelmet. A nagygyűlés előadói ill. dr. Magoss György, az OMKE, tükra és Bodrogyi József, az OMKE, adóügyi szakértője lesznek.

A nagygyűlésen előreláthatólag képviselve lesz Debrecen iparos és kereskedő társadalmának minden rétege és számos felszólalás várható, amelyek csak meg fogják könnyíteni a bonyolult kérdésekben való állásfoglalást biztosítják, azt hogy a határozat minden szempontból öleli a sérelmeket és rámutat a megoldási módokra. A nagygyűlés határozatait minden valószínűség szerint küldöttcse útján juttatják el a kereskedelmi miniszterhez, akitől az ipar és a kereskedelem helyzetén való sürgős könnyebbitést várják.

Budapestben kilosztott afrikai kávékereskedő. Budapesti tudósítónk jelent: Manfred Brisson afrikai kávé és kakao nagykereskedő világhírű díján tegnap érkezett meg Jeruzsálemből Budapestre. A Keleti- és Nyugatpályaudvar között közlekedő 6-os villanyoson kilopták zsebéből kirokoldilbör pénztárcáját, melyben 250.000 holland forintból szőve csek, száz dollár és 250.000 magyar korona volt.

Milliósi pénzbírságok. A kormány rendeletet adott ki, amellyel a társulati adóról szóló törvényben megállapított 10, 20, 50000 koronáig terjedő pénzbírságok összegét arra való tekintettel, hogy azok a mai viszonyoknak egyáltalán nem felelnek meg, 1, 2 illetve 5 millió koronára emelte fel.

Megnyílt az anarchista kongresszus. Párisból táviratozzák: Az anarchista nemzetközi kongresszusát a tömeges kiutasítások ellenére ma megnyitották.

Nagy baromii- és valamikiállítás. A keletmagyarországi baromitenyésztők egyesülete folyó évi december hó 7., 8. és 9-én Debrecenben nagyszabású baromii- és galambkiállítás rendez. Az egyesület idel kiállítását valóban szeszakadásnak ítélik, mert azon nemcsak Debrecen, hanem az ország jelentős tenyésztői is ki fognak állítani. A díjak előreláthatólag nagyszámúak lesznek.

Az erélyes matróna. Niregyháziáról jelentik tudósítónk: Ötvenegy Szántó Andrásné Kovács Eszter 70 éves asszony Nagyecsedén egyedül lakott hával Szántó Gyulával és sógorával, az 56 esztendő Niregyházi Bálinttal, Özy. Szántó Andrásné, dacára élemedett korának, igen jó kondícióban volt s épen ezért Niregyházi Bálint korát megszegyenítő, temperamentummal legyekedett sógoraie körül. Az udvariás mind köveelőbbé vált, az öreg Bálint most már nyit szegelmi ajánlattal ostromolta az öregasszonyt, aki azonban erővelsen tiltakozott az ostrom ellen, hű akarván maradni özvegyi látvólához. Ez év június 15-én az öreg Niregyházi Bálins ismét udvarló kedélyben volt és hevesen kezdte ostromolni 70 éves sziveválsztóitját. Az asszony az öfenziva elől az istállóba menekült és annak ajtaját belülről behajtotta és a vállával tartotta, hogy Niregyházi Bálint be ne tudjon menni. A férfi esakugyan nekifeszítette a vállát az istállóajtónak és néhány másodperc alatt sikerült azt benyomnia. Az öregasszony erre fölkapott egy súlyos épületszarkapost és azzal teljes erejéből a férfi fejére sújtott. A szerencsétlen ember nyomban meghalt. Szántóné a holttestet elvonszolta a pócegödörbe s azt mesélte, hogy Niregyházi Bálint vására ment. A csendőrség azonban nyomozni kezdett és esakhamar megtalálta a meggyilkolt férfi holttestét. A niregyházi törvényszék tegnap tartotta meg a főtárgyalást Szántóné ügyében. Az öregasszony beismerésben volt és azt hozta föl mentségül, hogy nem akarta elhárítani férje emlékét meggyalázni, ezért követte el tettét. A törvényszék

egy évi börtönrre ítélte Szántónét, de az előzetes letartóztatással egy és fél hónapot kitöltőnek veti. Az ítélet jogerős.

Baji Mihály aktivitásában. Pár hónappal ezelőtt az igazságügyminiszterim a budapesti kir. ügyészség után felszólást intézett Baji Mihályhoz, hogy vegye át hivatalát, vagy adja be nyugdíjaztatást kérvényét. Baji orvosi bizonyítványt küldött a felszólításra, amelyben igazolta, hogy évek óta súlyos béhaja van, most azonban már egészséges és elveszi hivatalát. Így is történt. Legutóbb már Baji Mihály akasztotta fel a gyűlöltökhöz udvarán Fazekas Józsefet, a rákosszentmihályi rablőgyilkost. Baji még egy évig marad meg állásában.

Késsel a sógor ellen. Ma délután a Veréb-dűlőn Szepesi Ferenc 29 éves Agárdi-utca 1 szám alatt lakó gazdálkodó sógora Jancsó István özvegyeszkarkálta. Valami miatt összeszalkoztak és dulakodás közben Jancsó 13 késszúrást ejtett Szepesi Ferenc hátán oldalán és bal halántékán. A véres dulakodás után Szepesi elmenekült, de a nagy vérvesztéséből kiemelülve a város alatt összeesett. A járőrök értesítésére kivonult menők kötözték be sebeit. A véres vereség után egyben a rendőrség megindította a nyomozást.

Előgtak egy utcai rablót. Tóth Péter Pál 36 éves menekült tegnapelőtt a Hatvan-utcan megrámadta Ferenczy György százados feleségét és kiragadta kezéből a pénztárcáját, elmenekült. A megrámadott urón szegélykiállítására az utca közönsége rövid halza után előgtá a rablót és átadta a rendőrnek. A vizsgálóbíró ma délelőt halgatta ki és előzetes letartóztatásba helyezte.

Öngyilkosság. Ma délelőt Balogh Károly 46 éves földműves az egyik újbóli tanyán felakasztotta magát és meghalt. Tettének oka életment-

Az egyéki éléskamarák tolvajai. Zela János egyéki napszámos a múlt hónapokban egymásra törté tel Egyeken a gazdák éléskamráit és szalonait zsirt, kolbászt, lopott. Nagyon szerény tolvaj volt, mert mindig csak annyi élelmet lopott, amennyit egy napra kellett neki. A törvényszék egy hónapi fogházra ítélte.

T. olvasóinknak bizalommal ajánljuk Neumann M. városunk legregibb, legmegbízhatóbb cég árukereskedelmének megtekintését. Értesülésünk szerint régi vásárlói kívánságára nagyszabású uridivatostyájt létesített a cég.

URI FEHÉRNEMŰEKET KÉSZIT FRANK EDE. KALAPOK a legnagyobb választékban és legolcsóbban WERNER SÁNDORNAL Piac-utca 72. szám.

Százmillió koronát. ha vanmillió, ötvenmillió, negyvenmillió koronát is nyerhet az új m. kir. osztályosrslátékon. Rendellen levelezőlapon október 15-ig, mert a sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán hazás előt előz. A rendelt sorsjegyeket és hivatalos útértervet azonnal küld Benkő Bank Részv. Társ. Budapest, VI. Andrássy-ut 60.

Höchtl Margit zongoraművész első hangversenye október 24-én este 8 órakor a Zenedében. Jegyek a Műhözsznál.

"Napsugár" vagyontombon (Piac-utca 10.) ma van a tárgylevé. tel utolsó napja.

Kauders perzsaszőnyegmáhely Debreczen. Szoboszlai-utca 11. Fonalak, falvétel, beszűvők. Kauders-féle vastöszvény és zéprések legolcsóbb beszerzési forrása.

Szörmeáru földolgozatlan és kész Klonda szűcsnél. Verbőczy-u 2. Iparkamara. Telefon 14-25.

Megnyílt a Kereskedelmi Csarnok alatt pedikúr, tukszemvágó és manikúr, hölgyeknek külön szalon Fozgacsnál. Szives partitörást kér Sö-vágó.

Fürdőkályhát keresek megvétele, lehetőleg rázfűtésre. Cím a kiadóban.

Köztisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

Szilva lekvár főzéshez kapható Piac-u. 7. kapu alatti gyümölcs üzletben.

Ha reumás használjon iszapot a Margit-fürdőben.

Értesítés. Posttőzházba, Kossuth-utca 6. sz. az őszi üdonságok megérkeztek, legolcsóbb árban lesznek ártásva.

Töltőképes használt hordókar legolcsóbb naptáron eladók. Waldmann borkereskedő. Alföldi Raktár, Pest-utca 2.

SZÍNHÁZ MŰSOR: SZERDA: Dupla vagy semmi. B) hér. CSÜTÖRTÖK: Szép asszony kocsisa. C) hérlet. PÉNTEK: Szép asszony kocsisa. D) hérlet.

Dupla vagy semmi. Az ötletek tagadhatatlanul gyors és változatos fordulatban kergetik egymást Szavónak a Csokonai-színházban ma este bemutatott vígjékában és az ösz-szezárodásnál esattannak is, még akkor is, vagy annál inkább, ha nem túlságos előkelőséggel megválasztottak és ha közhegyekint ismereteseik. Sem több és sem kevesebb nincsen a „Dupla vagy semmi”-ben, mint ami által francia vígjékhoz kell: egy adag felületes szentimentalizmus, csiklandozóra akcentuált érzékiség és mindvégig éles karrikírozás s ez a lege artis adagolás, tekintet nélkül az irodalmi és színpadművészeti értékre, hatott a mai bemutatón is. Pedig a rendezés egészes stílus nem és finom stílus: annál kevésbbé tudott teremteni, mert az együttesnek olyan tagja is volt, aki nagyon kénytelenül fészegent a könnyed tónus keresésében. Erdődi Lili azonban annál inkább megtalálta a stílust és önmagát, biztos, fönyves és finom volt, ha az első felvonás egyes jelenetét kissé elnagyolta is. Vértés Lussacjában a mesterséges agyonnyomta a szívet tömöttebb szövevi egyéniségéből különben is hiányzik az alak alapja: a könnyelműség magával ragadó hitossága. Rolkó figurája a becsületesség iohi-szeműségének érzékeltetésében sikerült. (b)

Mozgósínházak Uránia Uránia, Vadon gyermekei, Budapest szenzációs műsordarabja. Vigszínház. Vigszínházmozgó. Jüdex, Kalandorfilmsláger, ma utoljára. Jön! Amerika hőskora. Jön! Nanauk!

Halassi Mariska, Kováts Terus művészölgyek ruha-, műtéstője és vegytisztítója Bíró, festőtelep Arany Bika. Felvételék: Piac-utca Szikránál, Széchenyi-utca Szilágyinál, Szent Anna-utca Fazekasnál.

1923... Biz... A ha... indula... törtent... megfete... ban, au... szilard... elenkült... pirra pe... mán Kö... volt a... a déli c... rabb m... ennek i... voltak... erős üz... hitel és... és fél... kínálat... lom, Hi... mok for... Bar... Magy... trák hit... 345-356... Keresk... 3400-3... Egyes... 400, M... gyar 12... toló 103... Budap... Uriká... -22700... hátony... 180, Sz... Athen... 55, Glo... Ganz... Vill. 20... -122... Kaszab... Hazai... ia 17... Guttmar... 1500, M... 3090... Izzó... lányi 5... műtrágy... Marosi... Olaj 88... MFT... Délivas... 142-14... Uiság... 3.2, De... Berlin... York 5... 13380... DAPES... kárest... nyolca... A... k...

KÖZGAZDASÁG

Bizakodó hangulat a bankközi forgalomban

A bankok és bizományosok egymásközti forgalmában ma mehezen indult az üzlet. Alig egy-két kötes történt a tegnapi záróárfolyamoknak megfelelő kurzusokon, később azonban, amikor Bécsből az ottani tőzsde szilárd irányzatáról érkezett hír, megeléknült a forgalom és a legtöbb papírra pénz volt, míg a délelőtti folyamán Kőszénből meglehetősen sok áru volt a piacon. A bizakodó hangulat a déli órákban és azután is fokozottabb méretekben nyilvánult meg és ennek megfelelően jobb kurzusok is voltak forgalomba. Délután 2 órákor erős üzlet volt Magyar hitel, Osztrák hitel és Salgóban. Kosztópénzben 4-4 és fél százalék mellett erős volt a kínálat és jelentékeny volt a forgalom. Hír szerint a következő árfolyamok fordultak elő (ezek koronákban):

Bankok és takarékpénztárak

Magyar hitel 680-695-700, Osztrák hitel 143-147-148, Földhitelbank 345-350, Alt. Takarékpénztár 200, Keresk. bank 1220-1250, Pesti hazai 3400-3500, jog 1250, Lloyd bank 30, Egyes fővárosi 310-320, Ingatlan 400, Magyar-olasz 46-48, Angol-magyar 127, Hazai bank 205, Leszámtoló 103.

Malmok:

Budapesti gőzmalom 240-45.

Bányák és téglagyárak:

Urikányi 1325-1350, Kőszén 2675-22700-2725, Salgó 580-590, Nagybányai 240, Drasche 620, Kerámia 180, Szentlőrinci 180-190.

Nyomdák:

Athenaeum 330, Rigler 65, Pallás 55, Globus 51-52.

Vasművek:

Ganz-Danubius 5350-5400, Ganz-Vill. 2050, Fegyver 1600, Schlick 120-122, Motor 115-120, Wörner 28, Kaszab 115, Rima 145-158.

Faipar:

Hazai fa 185, Nasic 2350, Merkur fa 17, Lichtig 16.25, Zabolai 155, Guttmann 650, Georgai 1470-1490-1500, Mezöh. cukor 360-370, promt 3090.

Különféle vállalatok:

Izzó 500-510, Klouid 125-130, Villányi 50-55, Brassói 480, Hungaria műtrágya 235-245, Östermelő 200, Marosi petr. 150, Telefon 185-190, Olaj 88.

Közlekedés:

MFTK 430-440, Államvasut 430, Déli vasut 128, Atlantica 83-85, Noxa 142-144, Városi 45-50.

Nem jegyzett értékek:

Üsügüzem 16.5, Herendi 12, Kéve 3.2, Demecseri 18-20.

Zürichi zárlat

Berlin 60, Hollandia 2197, New-York 558 és fél, London 2543, Páris 13380, Milánó 2540, Prága 1675, BUDAPEST 302 és fél, Belgrád 655, Bukarest 260, Varsó 7, Bécs 78 és öt nyolcad, Szófia 540.

MEGNYILT GARAI ÉS TESTVÉRE FÉRFI, FIU-, ÉS GYERMEKRUHA NAGYÁRUHÁZA

PIAC-UTCA 11.

Bika-szálló épület.

Ajánlja a t. közönség figyelmébe a kirakatok megtekintését. Olcsó szabott árak.

Nemesfémjelentés. 1 koronás 2-2200, forint 5500-850, 5 koronás 11500-12000, 20 koronás 125000 platiná 70000, szinarany 194000-600, szinezüst 500-30, Irányzat lanyha, üzletellen.

Terménytőzsde

Ma különösen kenyérmagvakban élénk a tőzsde, szilárd irányzat mellett, egyéb cikkek irányzata jól tartott.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavideki buza 101-192000, egyéb 100-101000, 79 kilós tiszavideki 102500-103000, egyéb 102-102500, rozs 65500-70000, takarmányárpa 63-70000, sörárpa 72500-75000, köles 75-80000, zab 679000-690000, tengeri 688-690000, repce 165-170000, korpá 39500-40500.

A devizaközpont árfolyamai

Valuták	Vétel	Eladás
Napoleon	69000.-	penz
Francia frank	1175.-	1241.-
Angol font	88700.-	93100.-
Dollár	19500.-	20600.-
Holland forint	7580.-	8020.-
Svájci frank	3450.-	3670.-
Lira	890.-	945.-
Belga frank	990.-	1045.-
Dinár	226.-	240.-
Szokol	580.-	624.-
Leva	187.-	198.-
Lei	95.-	108.-
Osztrák korona	0.2740	0.2960
Lengyel marka	0.329	0.485
Marka	0.00125	0.00250

Devizák

London	88200.-	92600.-
Newyork	19400.-	20600.-
Amsterdam	7580.-	8020.-
Zürich	3440.-	3670.-
Páris	1160.-	1226.-
Milánó	880.-	935.-
Brüsszel	990.-	1045.-
Belgrád	226.-	240.-
Prága	580.-	624.-
Szófia	187.-	198.-
Bukarest	94.-	107.-
Bécs	0.2740	0.2960
Varsó	0.329	0.485
Berlin	0.00125	0.00250

Emelkedtek az árak az állatvásárban

A mai marhavásárban a felhajtás gyenge volt, a kereslet igen nagy. Különösen a jóminőségű herélt lovakat keresték. A jóminőségű lovak ára 4-5 millió korona közt mozgott, közepes minőségű lovakért 2 milliót adtak. A vágólovak ára 400,000 koronánál kezdődött. A szarvasmarhavásárban a felhajtás közepes volt. Nagy kereslet mellett az árak emelkedési tendenciát mutattak. A vágómarha kilója 2400-3200 korona közt mozgott. Szopos borjú kilója 4-5000 korona volt, fejőstehén ára 2 millió koronánál kezdődött. Okor paria 4-5 millió korona.

SPORT

Baik a DMTK-ban. A DKASE hátvéd gátja, a Baik-Fried II. együttes felbomlik; Baik, a keleti kerület válogatott csapatának standard tagja a DMTK-ba lépett és vasárnap már nem is szerepel régi együletének új egyesülete elleni mérkőzésén. Baik csak egy év múlva lesz igazolható a DMTK részére.

A DEAC nemzetközi versenye. A DEAC október 13-án és 14-én, szombaton és vasárnap a nagyerdői sporttelepen két napos szezonzáró nemzetközi atlétikai viadalt rendez, amelyen a tranoni béke óta először lépnek a debreceni salakra az élszaktott területek atlétái. A viadalon a fővárosi atléta gárda országos nevű versenyzői reprezentáns számban indulnak, a KAOE Gerő, Kurunczy és Vida, a BEAC Eördögh, Bedő és Hahuska, a MAC Benedek, Bejczy, Nagy Ernő, Fixl, az FTC Brausz, a Csillaghegyi MOVE Csekey indulását biztosította a mezőnyben az összes debreceni egyesületek atlétái ott lesznek. A verseny díjazása igen gazdag, eddig nyolc tiszteletdíjat ajánlottak fel.

Szántó a KAOE-ban. Szántó László, a DTE kerületi rikorder futója a budapesti KAOE-ba lépett. A jóképesgű futó kifejlődésére helyes vezetés mellett minden kilátás megvan.

Apróhirdetés

legolcsóbb a
Debreczeni
Független Ujságban

Tarifa az „Apróhirdetések” élen

NYILTTÉR

Lipcsei Szörmeház a legolcsóbb szörmebevásárlási forrás Arany Bika-épület, József kir. herceg-utcai oldalon

Saját készítésű FÉRFI INGEK HERMAN ÉS FRIEDMANN PIAC-UTCA 10. Bika-szálló szomszéban. LENGYEL FEST, TISZTIT legszebben és legolcsóbban Csapó-u. 28. és 95. sz.

Értesítés.

Fiam, ifj. Batiz Mihály kabát lakosnak semmiféle tartozásáért felelősséget nem vállalok, miért is kérem, hogy neki nevemben saját érdekében senki ne hitelezzen. Kaba, 1923. okt. 10.

Batiz László.

Olcsóbb lett a hus! A Pásti-utcán, Schwartz Jenő mészárosnál egy kilogram marhahus 3600 korona

TÜKÖRGYÁRTÁS.

Mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újraöntése. Vastag tükröveget veszünk Debreczeni Üvegesítő és Tükörágyár, Csapó-utca 19. Telefon 13-01. Tanulókat fizetéssel felvesz.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lauer Irén

női kalap- és kézimunka szalonja Rákóczi-utca 9. sz. alatt szeptember elsején megnyílt.

Tőzsdén jegyzett töredék- részvényeket előnyösen veszek és adok. MEGBIZÁSOKAT tőzsdéidő alatt is felveszek és teljesítek.

MAGÁNFORGALOMBAN adás-vétel; megbízásokat előnyösen eszközölök. Alkalmam vett papirokat díjmentesen hazahozom. Tőzsdéi ügyekben díjtalan felvilágosítással szolgállok. Joggyakorlásokat elvállalok

Máyer Béla
értékpapirkereskedő
Debreczen, Piac-u. 42.
Pannonia-udvar.
Telefon: 10-98.

Kisiparosok Géplakatos Iparvállalata

Debreczen, Késes-u. 85. sz.

Vállal: Géplakatos-, esztergályos munkát. Mindenféle gépek, kazánok javítását. Transzmissió tengelyek, szjkkerekek és gyűrűsketésű csapágyak raktáron. 000

KARTONMARADÉKOK érkeztek

10000 méter legjobb minőségű, métere 8000 kor. Vizonteladoknak árendemény.

Révész Áruház Csapó-u. 21.

VASÁRUK, épület és bútorkészítők, részleg, lemezek kaphatók BAKOS vaskereskedésében. Csapó-u. 88. Telefon 620.

Elsőrendű mosott kovács-szenet,

borsodt és tatal fűtést szenet, darabos és oltott meszet, szóvált, cserepet, cementet, gipszet, elszigetelő lemezt raktárról azonnal szállít

BARTHA építkezési anyagtelepe. Telefon 785. Ispotaly-ut 3/b.

Fűszer- szakmában jártas helybeli ÜGYNÖKÖT

azonnali belépésre felvesz FRIEDMANN és ASZTALOS cég Széchenyi-utca 6. szám. Ugyanott irodai munkára képes kisasszony is felvétetik.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétfőnap 10 szög 150 korona, minden további szög 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 200 korona, minden további szög 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL

Ócska vasat
rezet legmagasabb árért veszek. Elhasznált vasat kovacsoknak dupla vasért becsérellek. Nagyobb tételt háztól elszállítok.

STEINER,
Eötvös-utca 110.
TELEFON: 6-86.

ELADÁS

Schmoll pasztát
olcsón vehetünk Stern festéküzletében Piac-u. 10., Bikóval szemben.

Hencserek,
plüsch diványok, matraccok stb. még mindig legolcsóbban beszerezhetők Préz kárpitosnál. Javításokat jutányosan készít Préz kárpitos, Hatvan-utca 41.

Betoncserép
kiváló tartós, gazdaságos, valamint cement-lapok, kutgyűrűk, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárnyagárban Debreczen, Kishegyesi-ut 2. Kisállomás mellett. Telefon 307.

Tengeri,
örömlények, liszt- és terményraktár Király-utca 4. nagyban és kisnyben kapható.

Köszén

kizárólag vagon tételekben, üzemi és házi fűtésre. Bánya: Diszós-horvát, Kazincz és Kuzityán. Fa- és szénkereskedelmi vállalat Debreczen, Csapó-utca 28. Telefon 449.

Portlandcement,
mozaik lap legolcsóbban a Debreczeni Műkőgyár Rt.-nél Fürdő-utca 2. sz. alatt kapható.

Száraz tűzifát
azonnal házhoz szállít Unió-fatelep Ispotálytelep 1. Telefon 7-79.

Személyautó
négy üléses 18 HP, üzemi-képes állapotban eladó. Szent Anna-utca 46. Telefon 10-79.

Retorta bükkszén
megérkezett. Belföldi és porosz köszén, kovács köszén, hasznos és aprított tűzifa Gabányi Sándor utóda cégnél, Csapó-utca 28. Telefon 449.

Szilvalekvár
házihoz készítve, ortodoxok köser, kapható Zugó-utca 7. szám.

Zongora
vagy pianino házi bérletre kerestetik Ajándékok teendők Darabos-utca 13.

Eladó beköltöhető
családi ház. Tőcskerti, Faiskola-utca 7. szám, a Kisállomáshoz öt pernyire. Értekezni lehet a helyszínen özy. Polgári Gáborné tulajdonossal.

Tele hálószoba
legmodernebb kivitelben olcsón eladó. Asztalos tanuló magas fizetéssel felvétetik. Hatvan-utca 34.

Borosfordó
130 hektoliter eladó. Megtekinthető Tóth kádár-mesterénél, Vigkedvő Mihály-utca 63.

KERESLET

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot, zálogcédulát és hamis fogakat vesz legmagasabb napiáron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Zongorák,
hegedűk, vonóshangszerek javítását vállalalom Liska, Bethlen-utca 27.

Ügynököt
tűzifa szakmában keres Fischer Elek, Károly Ferencz József ut 20.

Bőrnagykereskedésbe érettségizett, vagy középiskolát végzett fiatalember gyakornoknak fizetéssel felvétetik. Horváth Andor, Hunyadi-utca 11.

100 öl tuskófa
az Epereskerből való beszállítási árá fuvarost keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Kifutó fiut vagy leányt

felvesz a HEGEDŰS ÉSSÁNDOR Rt. nyomdai osztálya, PIAC-UTCA 49.

Ögyes
tanuló leány felvétetik Silber Linus varrodájában, Teleki-utca 90.

Izr. elemista
correpetálását kereskedelmista elvállalja. Cím a kiadóhivatalban.

VEGYES

Aranyat,
ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árban vásárol Kátai ékszerkereskedő, Piac-utca 19., II. em. Telefonszám 624.

Értesítés.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy műhelyem és lakóházamat Miklós-utca 29. sz. alól Arany János-utca 27. sz. alá helyeztem.

Tisztelettel
Gyenes Antal,
vívózetek és szerelő m.
Telefon 937.
Ugyanott tanulók felvétetnek.

Telefonok,
csenőzők, villamos főzők, vasalókat gyárt, javít, vesz, elad, cserél. Villamos szerelési anyagok, izzó lámpák a legolcsóbb napi árban szereshetők be Földvári, Debreczeni I. elektrotechnikai gyárban, Debreczen, Széchenyi-utca 55. Telefon 168. Tanuló felvétetik.

Mindenes
főzőnő vagy bejárónő és boltiszolga felvétetik Csillag József, Hatvan-utca 13.

Raktárnak
vagy műhelynek alkalmas helyisést és egy borpince kiadó. Külső-vásártér 8.

Nickelezést,
csiszolást vállal, kardok, műszerek stb. Pongrácz Miklós-utca 20. Tanuló felvétetik.

Órák,
ékszer javítása pontosan és olcsón eszközölköztetik Stassek és Blaitner, Csapó-utca 12. Telefon 11-17.

Pálkakafőző üstök,
mosó- és cserhűtők készíten legolcsóbban Mándoki rézművesnél, Arany János-utca 13. sz. Ócska vörösrézelt napi áron vesz. Tanulót felvesz.

Legolcsóbban
fest és tisztít Weisz kekmefestő, Arany János-utca 9. Gyász esetén 24 órára belül készülnek.

Menekült órák
szakszerűen, megépítő olcsón vállal javításokat. Rákóczi-utca 36. sz.

Hová
oly gyorsan? A zsibvásárra megyek ruhát vásárolni. Főlöleges, meri Tegdesnél szövetből rendelhetisz újat azért a pénzért! Próbáld meg! Péterfia-utca 42

Kárpitosműhelyt
nyitottam Arany János-utca 30. sz. alatt. Vállalok mindenféle kárpitos munkát, mérsékelt munkadíjak mellett. Műhelyemben készült mindennemű munkáért felelősséget vállalok. Nuszbaum Mihály, Szántó kárpitosmester volt első segítője.

Gazdák figyelmébe!
Építsen üreges betonblokkokkal, 50 %-kal olcsóbb a téglapítkezésnél. Gazdasági építkezéseknél kiválóan alkalmas. Betonblokk, cserép, kutgyűrű és sírkövek a Debreczeni Műkőgyárnál kaphatók.

Babiruha
különlegességek!
Dr. HEGEDŰS NÉ
Gyermekdivatárnyagár,
SIMONFY-U. 2.
Gyermekruhavarrást is vállal.

Nemzetorazági tanulmányutjáról
visszérkezett a
Központi Kelmefestő
Varga-utca 1. (Iparbank-palota.)
Szinkróciók! Szinkrópozíciók!
Kelmék, selymek, szőrmék festése, bőrfestés, vegytisztítás.

Értesítés!
Tisztelettel hozzuk a t. vásárlóközönség tudomására, hogy rőfös és rövidáru üzletünket a mai napon megnyitottuk. Szíves pártfogást kér
Bagi és Petrik,
Szent Anna-utca 5.

Perfekt gépirónót keres
a debreczeni izr. hitközség.
József kir. herceg-u. 26.

BURGER ÉS WEINBERGER FATELEPE.
Debreczen, Szoboszlai ut 1. Telefon 11-82.
Legolcsóbb beszerzési forrás faragott és fűrészelt fa, gombrud, deszka, léc, stb. Építési anyagok, cserép, kátrány, fedéllemez stb. Tüzifa házhoz szállítva megrendelhető.

POROSZ ÉS HAZAI KÖSZENET
szobafűtésre és üzemi célokra, továbbá gép-, henger, és gázolaj, valamint benzin és petróleumot üzemeknek legolcsóbban szállít
SCHUSCHITZKY JÁNOS ÉS TÁRSA
szénnagykereskedés Debreczen, Szent Anna-utca 7. sz.
TELEFON 12-48, 12-62. Telep: Ispotály-utca 19. szám.
A magy. kir. Automobil Club hivatalos olaj- és benzinállomása.

NEJMANN M.
magy. kir. udvari szállító. :: Alapított 1845.
Központunktól megérkeztek árunk hatalmas, békebeli mennyiségben, a szokott békebeli minőségben és leszállított árakban.
E héten: Fekete finom kamyarn öltöny K. 260,000
csizmanadrággal K. 295,000
Kiváló zephir ingek, harisnyák, gallérok, keztük és egyéb uridivat különlegességek.
Cégünk alapja: megbízhatóságunk.

Új és használt TEHERAUTOK
és pótkocsik raktáron.
Réka és Társa Automobil R.-T.
Budapest, V., Csanády-u. 3.

Régi biztosító társaság
alkalmaz Haidu megyére
szervező titkárt
Nem szakmabeli urak is, kik kellő ismerettséggel és összeköttetéssel rendelkeznek, ajánlataikat életrejlít adatokkal "Biztosító Sz." jellegre Tenzor Gyula hirdetőjébe Budapest, IV., Szervitátor 8. küldjék be.

GÖRCSÖS LAJOS
BATTYÁNYI-UTCA 26.
VILLAMOS SELYEM ERNYŐK
KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA.

Legszebb alkalmi ajándék egy primozsebóra
Omcen. Doxo. Longines.
Inga órák minden bator színeben. Dívtos ékszer, foggyűrűk — legolcsóbban kaphatók —
BLATTNER BÉLA
órák és ékszerész, Kossuth-u. 4.
Arany, czüst beváltás!